

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj

Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzori hirdetések alk. szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön bejelölésért 30 kr.

Hentzi.

Debreczen, aug. 7.

Meddig akarnak még visszaélni ennek a nemzetnek nagylelkű türelmével és durva kézzel újból meg újra fölszagnatni a hóhéruította sebeket?

Meddig türjük még a kétfejű sas szárnycsapásait felettünk s annak a rut madarnak alázatos szolgálai és titkos bálulói meddig fogják még szentségtelen cseleked teikkel e hazát csodálatraméltó nyugalmában sértegetni s a feledés hires fátyolát föllebbenteni, hogy ma-holnap csak fözlányai maradjanak meg, a melyekkel a szomorú multat többé eltakarni nem lehet.

Milyen vér van a magyar ember ereiben — vagy langyos limonádé — hogy annyi bosszantó bántalmazás érhesse a nemzetet megtorlatlanul?

Elöttünk a magyar nemzet élete, Magyarország szebb jövőjének képe lebeg s az ezekben vetett hit erősíti szívünket, ez élesíti fegyvereinket s edzi meg akaratunkat, hogy küzdelembe álljunk s küzdelembe vigyük a nemzet jogaiért!

Amott túl, a másik táborban más a gondolatok iránya, az érzelmek szelleme, ott nem vétek a nemzeti zászló megsértése, a nemzeti eszme meghurcolása, a hazaszeretet fitymálása s a nemzeti hagyományokhoz, a szabadsághoz való ragaszkodás lenézése.

Ilyen táborral állunk mi szemközt, ezzel küzdünk, mert ez a tábor az, a mely visszaél a nemzet nagylelkű türelmével s a melynek hősei fölszagnatják a hóhéruította régi sebeket.

Most is nagy ünnepre készülnek.

Oltárrá akarják szentelni a Hentzi-szobrot. A nagyváradi káptalan tagjának, Belopotoczky Kálmán katonai püspöknek szánták a feladat teljesítését.

Tehát magyar embert állítanak oda, a közös hadsereg tábori püspökét, hogy az egyház áldásaiban részesítse a Hentzi szobrot.

És annak a magyar embernek engedelmessé kell, mert foglyomi vétséget követ el, ha a parancsot nem teljesíti.

Odavezérlék a budapesti helyőrséget, a honvédséget is, és József főherceget kommandírozták ki, hogy jelen legyen a nagy ünnepélyen.

És hogy még nagyobb sulya legyen a sértésnek, a gyalázasnak, azt a nagy katonai demonstrációt a magyar nemzet ellen arra a napra irták ki, mely ennek a nemzetnek történetében a leggyászosabb — a világsi fegyverletétel napjára.

Hát szabad ezt eltűrni?

Egymásföle torlódnak azok az események, melyek szomorúan igazolják, hogy nálunk a nemzeti öntudat még nagyon kifejtetlen. Hónapokra aludni is mehet a nemzet, mert „vezérei“, kormányfőférfiai betegek, fáradtak, lusták,

bánják is ök, hogy ezzel a nemzettel, ezzel az országgal az ellenséges tábor mit művel.

Bánják is ök, hogy Bécsben még ma is rettegnék a magyar nemzet esetleges konszolidációjától, s hogy annak mindenféleképpen gátat igyekszik vetni az a párt, a mely a mi tehetetlen kormányaink nembánomságára számítva s a magyar nép lojalitásába bízva, rendezí azokat a sérelmes üntetések ellenünk.

Hát nem huzafias és kötelességszerű dolgot végeznének a magyar államférfiak, ha erejükkel a nemzetből merítve, ellentállanak az államellenes, nemzetet sértő tüntető üntelmeknek és minden ilyen törekvéssel szemben egyszer s mindenkorra határozottan és következetesen lépnek föl.

Csakis ilyen elhatározott, erélyes föllépéssel fogjuk meggyőzhetni a befolyásos, magyarellenes köröket, hogy százados politikájuk, a milyen erőszakos, éppen olyan buta volt s hogy csakis egy magyar nemzeti alapon megerősödött, virágzó ország nyujthassa az állandó alkotások igaz biztositékat.

Ámde a milyen igaz ez a tétel, éppen olyan álmosak, olyan léhák, olyan lojálisak azok, a kik első sorban hivatva volnának a szántszándékos sértéseket visszautasítani, megtorolni.

A Hentzi-szobor oltárrá lesz szentítve. Oda vezénylik a fiatal katonákat,

A segesvári Petőfi ünnep.

— 1899. Julius 30. —

A Debreczen számára írta

Csengey Gusztáv.*

Ott voltam sirodnál a nagy áradattal,
A sok ünneplő közt csendes áhítattal,
Elmondjam-e mindazt, mit szívem átértett
A vérázott földön, hol szived elvérzett?
Elmondjam-e most, hogy — amit tud mindenki
Mi vagy te minekünk, annyi ének zengi?
Elmondjam-e én is? Van-e szükség erre?
A sok ének után még az enyém kell-e?

Olvasom, olvasom, amit annyin irnak
Rólad, te föltámadt szelleme a sirnak,
Aki újra feltűnsz sirod homályából —
A magyar szabadság véres alkonyából —
Aki újra feltűnsz? Hát letűntél? Nem, nem!
Hiszen itt laktál te mindig hű szívemben,
Itt az én szívemben s milliók szívében,
Édes magyar néped emlékezetében.

Ötven év után csak most ragyognál újra,
Mikor a nagy ünnep a harsonát fujja? . . .
Nem ez a harsona a te kedves hangod,

* Csengey Gusztávot, aki Eperjesen a Petőfi társaságnak egyetlen tagja, az eperjesi Széchenyikör, ez a sárosmegyei tevékeny kultur egylet kérte fel és küldte ki dr. Körössy Györggyel a segesvári Petőfi ünnepre a kör képviselőjeül. Szerk.

Nem ezt az ünnepet várja a te hantod.
Más trombita szóra mentél a csatába:
Ott a szabadságért elveszni hiába!
Oh! a te lehunytod oly szomorú véres,
De kiért meghaltál, ma is veled érez.

Veled érez a nép, a magyarok népe,
Nem ünnep hoz vissza emlékeztetésbe,
Vele élél maig s ő veled élt mindig —
S most trombitaszóval emlékezni intik?
Kik azok? Azok, kik feledni szeretnek,
Azok, kik sirodhoz elbucsuzni* jöttek,
Elbucsuzni, aztán fátyolt vetni rája? . . .
Oh ne így ünnepelj, magyarok hazája!

Oh fog a magyar nép egykor ünnepelni;
Hozsanna hangjával hozzá utra kelni,
Egykor — oh meglátod — ha virrad a nagy nap,
Ha szabad s boldog lesz — ahogy megálmodtad.
Az lesz majd ünneped, nagy, méltó te hozzád,
Szívük szent örömét sirodhoz elhozzák;
Az lesz majd ünneped zengő riadása . . .
A magyar szabadság nagy feltámadása!

* Celzás Bartók L. a segesvári ünnepen tartott beszédjének azon passzusára, „Mi most a nagy 48 és 49-től válunk, válunk a szabadságharc emléktől stb.“ a melyben már az ünneplő hallgatóság is ellenmondást talált és megütközött mint olyanban, melynek sem Petőfi eszméihez, pályájához és leáldozásához, sem a nemzet érzéséhez, de még az ünneplés céljához sem volt összhangzása, legalább abban az alakban nem, a mint mondva volt — a mint az nem Petőfit ünneplő költő, hanem csak fuzionált politikusi szájából jöhet. Szerk.

Utolsó levél.

— A Debreczen tárczája. —

Ez az utolsó levél, a mit hozzád írok, hűtlen feleségem.

Hogy elszakadtunk egymástól s te jobbra mentél, én meg balra, jól tudod, — sehol sem volt nyugvasom. Mint hanytvetett hajóroncs jártam czeltalanul ezt az életem — idáig.

— Idáig épen, — mert itt már vége lesz mindennek. Te segítettél ide, áldjon meg érte az Örökkévaló!

Nem átkozlak, Dehogy. — Köszönöm, hogy felbontatlanul küld ed vissza utolsó levelemet, azzal nyomtad kezembe a pisztolyt, s nekem csak meg kell rántanom ravaszat és mindennek vége, — vagy a mint te egyszer mondtad: finita la comedia!

Milyen erős vonásokkal irtad tele a levélboritékát, a melyben az én levelem küldted vissza. Határozottan utasítottad vissza, a mit ottan irtam. Nem tudtad mi van benne, de éreztél. Érzésed eltalálta: csalogattalak vissza magamhoz.

Azt irtam: gyere vissza!
Gyere vissza, jogom van te hozzád.
De erre a levélre azt feleltél röviden — nem jövök! Nincs jogod hozzám!

Pedig, beh szépen csalogattalak. Igérttem neked végtelen szerelmet, mesés boldogságot, mindent, a miré lelked vágy s igérttem még

hogy lássák miként kell viselkedniök, hogy az utókor monumentumot állítson nekik.

Hogy a Hentzi elveit és jelszavait tanulja:

Le kell lövetni a magyart!

Fe! kell gyújtani a magyar ember házát, a melyen kétféjű sas nincsen!

Meg kell szegni a rebellis magyarral szemben tett esküt.

S ha ezt teszik — hősök lesznek, oltárt emelnek sirjaik fölé, — magyar püspök fogja beszélni.

Ezt akarják most tüntetőleg bemutatni Budapesten a kadétiskola nagy udvarán.

És még az is lehetséges, hogy ott lesznek mindazok, a kik eddig betegek és szenvedők lévén, Petőfit ünnepelni nem mentek el, de ott voltak Budavár bevétele napja ötvenéves évfordulója alkalmából Bécsben, mikor leleplezték Albrecht főherceg ércszobrát.

Vajjon van-e még annyi hidegvérűség bennünk, hogy a Hentzi emlékszóbor oltárrá szentelésének napját ünnepnappá engedjük avatni?

Ennek a merényletnek nem szabad megtörténnie.

BELFÖLD.

Teleszky István halála. A magyar jogász világnak mély gyásza van. Egyik fenyő büszkesége a másik után dőlt ki az elők sorából. A pár hó előtt elhunyt Csemegi Károlyt, most Teleszky István követi a sirba. Teleszky István a magyar igazságügyi törvényhozás terén nagyon jelentős szerepet töltött be. Fél évtizedes igazságügyi állam utkárságának történetéhez a nagy alkotások egész sorozata fűződik.

A bolgár fejedelem nyaralása. Ferdinánd bolgár fejedelem, aki vasárnap óta gömöri birtokán Pohorellán időzött, már elutazott onnan. Bécsből jelentik, hogy a fejedelem ma odaérkezett s a jövő héten Karlsbadba utazik, a hol egy hónapot fog tölteni. Fer-

enzenfelül becsületesem: ígértem bocsánatot. S nem kértem ezért cserébe egyebet, csak hogy gyere vissza, hozd vissza boldogságomat,

Neked nem kellett ígéreteim. Hiába könyörögtem . . .

Egy viharos, kínos késő őszi éjjel volt, talán még te sem felejtetted el, a mikor ott az ebédő kandalló előtt rám merészelve égő nagy cseresznyezemeidet, azt mondtad, hogy elhagysz, hogy nem maradhatok velem, hogy nem akarsz megcsalni, — hogy követted őt . . .

Nem tartott tovább a beszéded, mint a meddig én itt leírom, aztán lesütötted a szemedet, ne lásd, ha rád emelem-e erős öklömet, hogy agyon üsselek. Vártad — szemlehungyva azt az ütést.

És én akkor nem ütöttem agyon. Azt hittem beteg vagy. Álomlátások, lázak leptek el s attól beszélsz így felre. Csak kétségbeestem, pedig meg kellett volna örülni miatta.

Aztán te fölkeltem, ott hagytál engem a kandalló parazsas sötét ürege előtt, bezárkóztál a szobádba, összeraktad málhádat s másnap reggel, mielőtt én felkeltem volna, elhagytál engem s követted őt.

De hát mi van egy nő szivben, hogy oly változásra képes? Bolygó tűz e nő szerelme? Hiába kértem ezt magamtól. Egy döngő válasz jön erre a lelkem mélyéből:

— Ki tudná azt megmondani?

Mi különbség van végtelen szerelem és végtelen szerelem között, hogy az a nő az

dinánd fejedelem gyermekei jelenleg Szent-Antalon vannak s onnan hosszabb időre Ebenhalba fognak utazni.

A züllés útján.

Debreczen, aug. 5.

Ausztria még egyszer, utoljára históriát akar csinálni.

A szabadsággal nem tudott élni, az abszolút uralmat nem akarja tűrni.

A beteg ember szimptomái ezek. Nem elégi ki semmi, nincs orvossága semmi, csak a halál.

Züllik, bomladozik feltartóztatlanul, ez az összetakolt földdarab. Késleltetni bomlását már az agg uralkodó személye sem tudja; a legnagyobb történelmi hazugság, melynek neve Ausztria, közel van a véghez.

Az a harc, ami most a 14. §. miatt folyik, nem érdemel rokonszenvet.

Ausztria németei szinte provokálták az alkotmány felfüggesztését, hogy nyugodtan tüzhessék ki a fekete-piros-arany lobogót és énekelhessék a német-egység izgató dalát.

Mint minden vihar előtt, most is megjelentek a leveli békák: — a jósló politikusok.

Ők már látják egész Ausztriát lángba borulni s látják mint mennek a magyar katonák forradalmat tojtani, csendet csinálni s mint fogja a kényszerűség megteremteni a régi álmot: a magyar hegemoniát . . .

Nem szoktuk a politikai haruspexek jóslatait komolyan venni, de tagadhatatlan, hogy most nem hiányzik jóslataikból a valószínűség.

A mi most Ausztriában nap-nap után történik: kész forradalom.

A Salzburgban és Gablonzban lefolyt dolgok már nem jámbor üntetések. Az utcáharczok forradalmat jelentenek s az első vérontás csak vadabbá teszi a tömeget . . .

Szeretnék, ha nekünk semmi közünk sem volna az Ausztriában történetekhez. Ausz-

ria népei végeznék el egymással a számadást és nekünk ne okozna semmi fejtörést.

Sajnos a bomladozó Ausztria legújabb eseményei veszedelmesen közelről érintenek bennünket. A játék részben, sőt nagy részben a mi bőrünkre megy.

Mindazonáltal nem látjuk a magyar politikusokat őrálló helyeiken. — Nem látunk semmi óvó, előrelátó intézkedést a jövőre nézve.

Még mindig közös a sorsunk avval az állammal, melyel csak alkotmányosan szabad és lehet együtt élnünk s melynek immar nem csak alkotmánya van felfüggesztve, de mely forrongó mozgalmával, fenyegető forradalmával a legnagyobb veszedelem reánk nézve.

Itt az ideje, hogy a háromszázéves küdelmeknek eredményt szerezzünk. Jog, igazság, törvény és józan ész tiltakozik a további együtt élés ellen.

Maradjon magára az a bomladozó, pusztuló földdarab s érje el mielőbb százszor megérdemelt, nyomorult vesztét

A. E.

KÜLFÖLD.

Külföldi képviselőtünk kudarca. Köztudomású dolog, hogy az amerikai kormány végleg és kerekén elutasította keresetével az osztrák-magyar külügyi kormányt a Lattmer-nél legyilkolt védtelen bányamunkásoknak adandó kárpótlás ügyében. Amerikai honfitársaink azonban úgy látszik, nem nyugodnak bele a dologba. Mint onnan írják, népesebb kolóniákon tiltakozó népgyűlések tartanak ez ügyben, miknek legalább annyi eredménye megvan, hogy az amerikai sajtó tudomást vez a magyarság felhaborodásáról. Most, hogy a politikai adminisztráció racionalis választások nagyon is közel vannak, a republikánus párt lapjai minden módon igyekeznek csendesíteni a magyarságot, míg a demokrata lapok, kihasználva az alkalmat, az osztrák és magyar származású polgárok s avazasanak megnyerésére, a republikánus párt bűnének tudják be, hogy a lattimeri vérengzés megeshetett, mint szinte azt is, hogy a legyilkoltak hátramaradottai minden segélytől és kárpótlástól elestek.

molnárnának, a ki nagyon megörült a fura vercsének s megígérte, hogy nem fogja lemosatni a zöld, meg piros festéket róla . . . Ezek hát így jártak, de az élőlények között a legrosszabb sors nekem jutott.

— Elvesztettem feleségemet, s az a szeretője lett . . .

Most mondtam ki azt a szót először, a mit mindig kerültem magamban. Kerültem, és ha masról mondták azt, akkor is elkerültem, — nem akartam szeretőkről hallani. Gyűlöltem a ki előttem szeretőről beszélt . . .

Pedig mi tagadás te azzá letél.

Hiába felejtetted el, hiába éltem abban a képzeletben, hogy te otthon vagy, — te nala voltál, te csak szeretője lettél annak a kiért elhagytál.

És mégis, mégis le tudtam írni ezeket a sorokat:

• Gyere vissza, itt találasz mindent ahogy elhagytál. Kis szobád vár. Hogy semmi emlékeztetője ne legyen a száradt virágaid helyett ujakat hoz a kertész. Gyere haza, megbocsátok mindent, ha úgy érzed, hogy van mit megbocsátanom. Gyere, gyere, gyere haza . . .

Igy csalogattalak abban a levélben, a mit visszaküldtél s a mely itt hever most előttem.

Nem akartad meghallgatni.

Pedig tudod mi volt ez? Egy férfi becsületét akarta cserébe adni neje egy öleléséért. Becsületét! Hisz a feleség becsülete a férfi becsülete. S ha a férj elfogadja a becsülete vesztett feleségét, — a saját becsületét dobja

egyik végtelen elhagyja a másikért? S a válasz megint megjön:

— Ki tudná azt megmondani?

Ki tudná? Te magad talán? Tudod te, hogy mi a különbség a két szerelem között, a mikor engem szerettél s most, a mikor azt szereted? Pedig engem szerettél, igazán szerettel.

Ez a kandalló a mely meglopta magányunkat, el mondhatná, el menyire szerettél.

— — — Mi jut eszembe ismét: mielőtt az én menyaszonyom lettél, a más felesége voltál. Más szerettél, másnak sugtad azokat az edes szavakat, a miket aztán nekem s a miket most neki sugsz a földbe.

Bolygó tűz a nő szerelme!

Én én, elvesztem ebben a tűzben, amely hol itt, hol ott tűnik fel, lobbot vet, egyszerűkészer, felcsap az égbe, bevilágítja a környéket, csodaszzerű rózsás fényvel, aztán tovább lebeg, maga után hagyva a legkínzóbb, a gyilkos sötétséget.

Nézzél körül most itt a te szobádban, a hol e sorokat írom. Látnád mily üres minden, hallanád mint kong ez a szoba minden hang után, mintha koporsóra hajtanák a rögöt, látnád mily komor, mily fénytelen a felhomályban.

Virágaid elsenyedtek, kiszáradtak, ösztövérv fikuszod meg küzd az elmulással, az sem bírja már, tovább fog bár élni, mint én, de nem sokkal tovább.

— Kis madaraidat másnap légnék eresztettem. Papagályodat elajándékoztam az özvegy

A vigéczek ellen.

aug. 7.

Hihetetlen mérveket öltött nálunk a részletfizetési üzlet és még nagyobb mérveket öltöttek azok a csalások, melyeket az utazó ágensek egy része a tudatlan néppel elkövet. Vannak esetek, hogy annak a szegény iparosnak vagy gazdának, a kit befotak, rámeleg utolsó agyneműje, mert előnyöknek gondolta a részletfizetési adás-vételt. Egész existenciáikat tesznek tönkre hitvány és silány árúért, a melyekről csak később derül ki, hogy a kialakított vételárnak alig egy harmadát érik meg. És folyik ország-szerte az exekuczió.

De nemcsak festett képekkel, vászonnal, női ruhaszövetekkel, függönyökkel s hasonló dolgokkal folyik az üzérkedés. Minden gazda ember tudja, hogy a gazdasági gépek is éppen olyan részletfizetési cikkek lettek, a melyek a jóhiszemű gazda vagyoni károsítására kényszerítik.

A törvényhozásnak kötelessége meggátolni a tenyleg óriási módon elszaporodott visszaéléseket. Olyan törvényre van szükségünk, a mely a siker biztosítékait is magában foglalja, a mely megadja az adó-nak tenyleg is és ne csak a papíron a védelemnek jogát szemben a részletfizetési üzletnek tömeges csalásával.

Tudjuk jól, hogy nagy számmal vannak tisztességes cégek is, melyek ily részletfizetési ügyletekkel foglalkoznak. Ezeket nem fogja veszélyeztetni a törvényes intézkedés szigorúsága. De a hol baj van, ott igyekezzünk a bajon, ha már segíteni akarunk, komolyan és ahhoz értőleg segíteni. Mellesleg csak meg akarjuk említeni, hogy a biztosítási ügynökök is rendszerint azzal a szándékkal mennek üzletet csinálni, hogy rászédjék az illető biztosítandót, s legtöbbször oly alacsony díjakat mondanak be, a melyek tenyleg arra bírják az aldozatot, hogy alairjon egy üzleti meghatalmazást. Ha azután az első díjnyújtása jön, eiköpedve veszi észre a szerencsésen biztosított egyén, hogy becsapta az ügynök, aki például negyedévenkénti 25 forintot mondott, s ha a nyugta jön, 40—45 forintot. Hát erre is kellene valami módot találni, hogy annyi csalást el ne követhessenek a magyar néppel, a mely ilyen esetekben mindig a rászédet, a károsított. Nagyon egyszerű volna különben a dolgot úgy intézni el, hogy

el. S mi marad akkor hátra? — Csak az, hogy hajtsa el az életét, mint a hogy elhajtotta becsületét.

És én mindezt megtettem.

Miért?

Mert szeretlek végtelenül, olyan szerelmemmel, mely vakka tesz, mely megrabolja az embert az érzésétől, a becsület érzésétől.

Most jövök rá, mit tettem akkor most értem csak, hogy mi a különbség becsülettel, vagy becsület nélkül halni meg.

Mégis jobb így.

Ha úgy lett volna, — magamhoz szorítva gyenge sugar derakadat, ajkamhoz ajkadhoz forrasztva emeltem volna homlokomhoz pisztolyt, úgy haltam volna meg.

S most! Te ott ülsz . . . ő mellette, csevegtek hitvány szerelmes dalokat, suttoztok, ölelkeztek . . .

Én pedig itt ülök a te íróasztalod mellett, ajkamhoz fogom szorítani azt a borítékot a mit tegnap írtál és így lesz vége mindennek.

És az a durván megint egy hang lesz a pusztában, mely hiabafogja vilaggá kiáltani, hogy minden szerelem egyben hasonló: abban, hogy állandó:

Vagy állandóan kitartó, örök.

Vagy pillanatnyi, állandóan változó . . . bolygó tűz . . .

Ezt a levelet az utcán találta s lemásolta:

Castor.

az illető ügyletet kötő ügynök csak akkor kapja ki a társaságától járó járulékot, ha a fél az első fizetést simán, ellenvetés nélkül teljesítette, tehát kiemelve, hogy az üzlet reális volt, a melyet az ügynökkel kötött.

E sorainkkal ezuttal nem kívánunk más minthogy figyelmessünk a modern üzérkedésnek alakjaira, akik bejárják a vidéken a jó falusiakat s a városokban sorban a házak állandó lakosait, kínálván a portékát, melyen túl kell adniok.

A magyar parasztnak egészséges humora vigéczeknek nevezte el ez embereket.

Ez a vigécz bekopogtat mindenhol. Bemegy minden házba, akár mondják, akár nem mondják, hogy: szabad, s a miot belépett a család otthonába, az asztalra kiteríti portékáit vagy prospektusait. Annyit beszél, hogy végre senki sem tud vagy nem akar ellentmondani.

Le-füleli a legokosabbakat, kik hűledezve hallgatják azt a rengeteg bőbeszédű embert, a ki meg akarja reformálni mindenkinek a háztartását, lakásának a berendezését, sőt a gazdaságát is. Csak az a jó, amit ő arul s csak az a művelt ember s okos gazda, a ki az ő áruiból rendezkedik be.

Mikor pedig megvan az alku s a jó magyar gazda a maga őszinte hiszékenységgel lép meg ugyannyira, hogy a vigécznek elhiszi, hogy a mit eddig fehérnek tartott, az tulajdonképen fekete, amit pedig eddig zöldnek hitt, az voltaképen tulipiros: akkor megérkeznek a feldicsért árak s az én jó magyarom későn veszi észre, hogy bizony rászédtek s megcsalták ru ul. Mert hisz meg van írva, hogy mindig saját kárára tanul.

Vajha igazán tanulna és okulna is. De mert meg ez is csak közmondásos ráfogás, azért kérjük s követeljük ezen dolgokban a legerélyesebb törvényes intézkedést.

Táviratok.

Vasuti katasztrófa.

Páris, aug. 7. Tegnap este 10 órakor a vasuti jelző elrongálása következtében Juvy Orge alomás előtt az egyik expressz vonat az 5 perccel előbb indított expressz vonatba befutott. Minek következtében 5 kocsi szétzúzódott, 17 ember meghalt, 45 megsebesült. A segítő vonat rögtön a színpályára ment. A közlekedési miniszter 1 órakor éjjel ideérkezett és 4 órai vizsgálat után reggel 5 órakor Párisba vissza utazott.

Legutóbbi jelentések szerint a 29 b. sz. expressz 9 ó. 35 p., a második 29 sz. expressz 9 ó. 40 p. kor indították és az összeütközés 10 óra 5 perckor este történt.

Szerencsétlenség kavics bányában.

Brüsszel, aug. 7. A Ciney kavics bányában robbanás történt, 5 ember meghalt, 6 megsebesült.

Zavargások Salzburgban.

Salzburg, aug. 7. Tegnap zavargások voltak, a tömeg a rendőrséget kavicsokkal dobálta. Egy rendőr megsebesült, 20 zavargót letartóztattak. Éjjel a rend helyreállt.

A kőoroszlán hült helyén.

Írta: Gondy Károly.

aug. 7.

Lecsendesedett a ritka ünnepek eget verő hulláma; a köznapiasság rendes medrében csak itt-ott iramodnak azok elenyésző habocskái a türelmes párt felé.

A kőoroszlán újra helyén van; minden részében az egész ország ostromozdik. A törse helyét a koszorú özöne borítja; azt sem tudni a tarka szemfedél alatt merre van siró arca . . . nyugszik, mint bajtársai, valamely irányban. Az ünnepélyes tábori misében az oltár nem volt dobbal, sem szuronnyal ékítve, de dobogó szivekből felépitve. Papjai mit

predikáltak, az bennünk ezerszeresen visszhangzott.

A kasza sem aratott, mint ötven év előtt, vérmezőkön, csak az obsitos legénység teríti a rendeket az ehező nyárspolgárság részére. Pipacs ha vetődik az arany kalasz között, a szerelme arató nem gondol a halál jelképére hiszen párjával kerkedik a babája arcán! — Az agg honvéd-k is levettek diszruhájukat; kiki lat — ha még lat — a munkája után, mert a honvédelem sohasem volt istápos kenyere a magyarnak. Katona ő minden percében, ha kelet terem a retet és mint katánykóró áll hapákba ha felharsan a riadó! — Első fegyvere a bátorsága, a mi aztán jó, azt az igazságos Istenére bizza. Ötven év előtt legalább ez így volt.

Az Emlékkert is mindinkább csendesebb lesz; bekövetkezik a kedélyek nagy apálya, nem tüzei fel az oroszlan a fiatal vért hiába. De minek is ide az orosz-z-nem elég a lan (y) magába?! . . .

Mi ugyis annyit szenvedünk! nem elég hurczolói a bekövesat hidegen, nem csak veritek a szobra tüzesen?! . . . A kő megindult, így mar bünost nem indit. — Vas Pal, a safránykirály, ki most színtelen kő levélynymó alól egy lelekeztré felszabadult, tudná megmondani miért épített csiszternát es miért termelt körülötte annyi vád! . . .

Most hogy nincsen közelében Orosz-lány, be legeltetné szemét a főispán!

Az oratorium halk zsolozsmáit nem zavarja még gondolatban sem állati bögés. Az Emlékkert nem állatkert, neves, nemes jótevőknek van az szánya, nem illik ide a puszták királya. Petőfi közelebb áll, pedig ő egyszer a fiatalság balványa és a puszták retentő profétája! Halála napjának mi is szenteltünk egy pár órát, Ormósra tetéztük a költészet ormat, csak úgy népies kiadásban ment végbe az ünnepe, de mit is keresne itt miniszter, magiszter, midőn ő egyenesen a királyokat égig felmagasztalta? Lassankint hazaiok be lesznek táblázva ingatlan hazafiságra. Mikor röjjük lekamatostul tartozásunkat? Lehet, majd 50 év múlva uira fizetünk egy nagy rátót! . . . Szegény Petőfi! legalább egy ház is lett volna a tied a sok közül, melye most dicső neved felragyog, nem kopott volna el térded a sok irás alatt!

A fájdalmas kőoroszlán 32 év után elhagyta régi fogadóját, felemondták a kvartélyát. Omenes volt rea nézve ismét a 48 hogy a 4 és 8 közzé a dőlt kereszt jutott: $4 \times 8 = 32$! — Kártya szám, kártyavér! elfújja a széleshatár . . . kivált a homokban mily forgandó a szerepcse! — Elköltözött fájós érzése! annak idejében, nem zaklatja tovább a hazigazda ő sem ad többé okot perpatvarra. Nem itt közelben írják az ódat, az elégiát; temetőben lesz annak igazi forrása.

Ha lehet felejtjük el végkép az ötven év után. Csakhogy a történelemben az ötven év csak a pontos vessző; egy új ötven év után következik a pont. Vagy a Haza akkor is gondolat jel marad — és a honvédtemetők fejfái a felkiáltó jelek?! . . . Kettős pontot a hazafiságnak: meddig keresitek azt, mit ezer éven túl birunk? . . .

Az ötven év alatt semmi sem változott, csak mi változtunk szörnyen benne. A Lajtha választó vize csak úgy mossa közös partjait. A király csak tulnan lakik és innen halmozódnak bajaink. A választó vizet miért is hijják Királyvizek? . . . viznek azt mi mirt éget és koronákat fejthet széjjel?! . . . M ujra egy Ferdinánd felé fordulunk, ki a királyhágón majd a szokott kardvágást méri nyugotnak, keletnek, barbárnak, nemzetnek. Csak a régi koronát őriztetjük, melyet soha sem mérünk a mi fejünkhöz. A legendák sorába megyen a mi szép históriánk . . . hej, más most a mi agendánk!

Majd ha az idők változnak és mi újra megállunk egy helyben mint a kőoroszlán: lehet akkor váltja a vadállatot. A hült helyére egyelőre virágot ültetünk: Mauthner katalogusától ujtjuk a szomorú emléket. Szegény virágok, mint a harangok, semmi tiszt-séges temetéstől el nem maradhattok! . . . Hát miha virág ágyból könnyebb is lesz a feltá-

madás mint kőbányából törni magát az ég felé.

A vegetélet napján a honvéd lesz az első, ki megapellálja mennyei ju-sát... Hentzi aztan henczegbe. Lehet, hogy az orosz újra oroszva tör mireánk, lehet hogy az örökbeke hozza nekünk Paskievics szobrát, ha újra megpakolnak az uborka hősök. A csár nem finn észszel, de annal több finesszel jár körülünk. A Balkán bonyodalmában Ausztria-Magyarország lesz a párkák egyike, ki most is egyre fonja az élet fonalat, de az ollós anyókanak a muszka marad.

Csak mi magyarok vagyunk a politikai s invakok! mi nem tudjuk felfogni a keleti bonyodalom nagyhorderejét talán míg akkor sem, ha onnan hordjuk magunkat. Mi annak áldásait még akkor élvezzük, elég ha egyelőre mi vagyunk portása a keletnek. A drága vas-kapu kulcsa a zsebünkbe van, csak hogy ez lyukas, ki tudja ki találja meg! A szegény házmestert most is egyre szidják, mert követeli a kamában a spergeldet. Persze nem is még másnak való a kapu nyitogatás, kitől csak tele erszényt várnak. A Rakóczy-kard visszakerült, lehet hogy annak teszük be az ajtót, ha el nem veszik tőlünk a kulcsot...

Ne jelképezzünk folyton, vessük le a maskurát; gondoljuk meg vegre az oroszánt. Az oroszlan koszmopolita, ha egyszer minden állam czimerét támogatja. Mit ér ő nekünk, ha élve csak ketreczben hurczolják? Szabad ember! hogy nem fordul el ily megalázó meghurczolatástól?

Előljáróság! beszéljünk férfiakhoz illelőleg nyitán, szabadon. Ha tehünkre volt az oroszlan idebenn, forduljunk hat a szelid majom felé: majmoljunk, ha már elől nem járhatunk. Egyet mondok.

Van természetesen a Szt.-Györgytér közepén egy jeles 48-as szobor minta. Egy vasas német nemtő jobb lábáról tiporja a honmentő sarkányt. Hat ha mi is allitanánk a hült helyre egy honvédet, ki sarkantus bal lábával taposná az ő sarkányuk agyvelejét? Mit gondol a főispán?

A diák tüzoltóságot rég a polgari váltotta fel. A nagy bot, a kis bot a muzeumban (?) pihen. Az utolsó nagy botos is már gyengen prédikál: az oroszlan pláne egy verszinyre van a collegiumól. Vajjon meghallaná, megértene a mostani ifjuság, ha viszsaordítaná fülökbe a vészkiáltást:

Ad arma!!!...

Egy főhadnagy öngyilkossága.

— Gubody György tragédiája. —
(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, aug. 7.

A debreczeni 3-ik honvédezred kórházának boncztermében egy fiatal, deli honvédfőhadnagy élettelen teste van kiterítve.

A kórházi orvos szobájában csilingel a telefon csengője: az öngyilkos szülei értesítve vannak, temetésről később rendelkeznek...

Lent az udvar fasorai közt betegségből lábadozó, sápadt honvédfiuk beszélgetnek halkán... Mi birta rá?... Hiszen fiatal volt, vig volt mindig... Karját egy szép leánynak, menyasszonyának karja fonta körül. Barátai, alárendeltjei mind-mind szerették...

Az a szegény, kiterített fiu pedig hallgat, — nem ad, nem adhat feleletet.

Az a bolond ólomgolyó átfurta nyugtalan, beteg szívét s elnémitotta a beszélő ajkakat...

Mi birta rá?... Bizonyosan serki sem tudja, épen ugy, mint azok a sá-

padt, beteg honvéd-fiuk a kórház udvarán, a kik halk szavakkal tanakodnak, letörlik szemük előtörő könnyét s lábujhegyen osonnak be karcolos, homályos, beteg-szobáikba.

Az öngyilkosság előtt.

Debreczenben nagyon sokan ismerték Gubody György honvédfőhadnagyot.

Elkelő családból származott, jó modoru rokonszenves ember volt, kit tisztársai s alárendeltjei egyformán szerettek.

A vigkedvű, rendkívül szimpatikus, fiatal főhadnagy másfél év óta vőlegény. Menyasszonya bajos, kedves, szép leány, egy előkelő debreczeni család leánya.

Gubodyt mindeki megegyedett, boldog embernek hitte. Előtte szép jövő, kétségtelenül boldog házasi élet s biztos anyagi jólét állott, mert atyja, Czegléd város polgármestere jó módú, gazdag ember.

Hozzá tartozói, tisztársai nem képesek megmagyarázni mi adta kezébe a gyilkos revolvert.

Azok a verziók, melyek az öngyilkosság okáról elterjedtek, inkább csak sejtések, következtetések.

Annai tény, hogy a fiatal főhadnagy az utóbbi időkből nagy változáson ment keresztül.

Kezdett ismert alakja lenni Debreczen éjjeli életének. Egész éjeket töltött orfeumban és kávéházakban. Szórakozott és ideges volt s a kedélyvilágában történt változás nem kerülte el barátai figyelmét, a kikkel azonban az érintkezést szintén kerülni látszott.

Kezdte elhanyagolni menyasszonyát is. Ugy látszott, az orfeum egyik festett arczu, különben nagyon csinos sanzonettje blincselte le, kivel nagyon sokszor lehetett együtt látni, mikor az orfeum deszkái elsötétedtek s mulatáshoz láttak udvarlóikkal együtt az orfeumi hölgyek.

Lehet — mert így beszélük — ez a szép, kaczer enekesnő okozta vesztét, ki őt kizárólagos szerelmével nem boldogithatta s kinek ismeretése végzetessé kellett váljon reá, mint vőlegényre.

Szombat éjjel az Arany Bikában mulatott. Azt beszélük, hogy nagymérvben ideges volt. Idegességében már előzőleg összeütközött egy boltossal, a kitől tiszti szolgálja elnézést kért.

— A főhadnagy ur nagyon jó ember, de most meg van zavarodva.

Az összeütközés abból származott, hogy a boltos nem szolgálhatott a kívánt szívarral.

A Bikában a szép sanzonet el beszélgett, akit lakásának ajtajáig kísért. Onnan visszament az Arany Bika kávéházba, ahol tizest váltott. Ismét az orfeumos énekesnő lakásáig hajtatott. Bezörgetett az ablakon s mikor az énekesnő kinyitotta az ablakot, Gubody arany óráját láncozostul és a pénzárcaját bevetette neki.

Mire az orfeum-énekesnő magához tért a meglepetéstől, a kocsi már elgördült a fess főhadnaggyal, a ki ment a már elhatározott halálba.

Az öngyilkosság.

Az orfeumi énekesnőtől a főhadnagy lakására hajtatott. Hajnal felé járt már az idő, legénye is ébren volt. Bément szobájába, de pár pillanat múlva vissza jött. Legényének nem szólt egy szót sem, újra felült kocsijába s elvágatott.

Mikor legénye tegnap reggel 7 óra felé tisztogatni ment a szobájába, észrevette, hogy urának szolgálati revolvere hiányzik. Nem tulajdonított azonban neki semmi fontosságot végezte teendőit a rendes szokás szerint. Szegény Gubody György már akkor ott feküdt átlótt szívvel a nagyerdő egyik tisztásán.

Mikor lakásáról elhajtatott, kocsija a Nagyerdő fele vágatott. A csőszház előtt leszállt, kifizette a bérkocsist, s a kocsis állítása szerint gyalog ment az erdőbe. Kikereste magának a leveles csárda háta megőtti tisztást, s ott körül belől négy órakor sziven lötte magát.

Szűcs erdőz, ki már akkor az erdőben járkált, hallott valami lövést, de eszébe sem jutott, hogy az egy ember életet oltott ki. Ott feküdt a hullá egy bokor alatt teljesen észrevétel nélkül. Délelőtt 10 órakor egy tiszti szolgáló lovagolt el a tisztás mellett. Láttá hogy a bokor alatt egy katonatiszt fekszik, ebben azonban nem talált semmi különöst. — Azt hitte, hogy alszik. Csak az tűnt fel, hogy a tiszt nagyon sáppadt.

Gubody főhadnagy hulláját látta a szolgáló a ki igaz hogy aludt, de azt az almot aludta, melyből nincs felebredés.

A főhadnagy szolgálja hiába várta urát. Vasárnap egésznap nem jött haza, ez pedig ritkán szokott nála előfordulni. Ma reggel bement tehát a kaszárnyába, s jelentést tett, hogy gazdája eltűnt. Ősztöne sugta, hogy a jelentésben megemlítsé, miszerint gazdája revolverét is magával vitte s tekintve ideges állapotát nagyon valószínű, hogy öngyilkos lett.

A kaszárnya inspekziós tiszt rögtön kiadta a rendeletet. Néhány katonát a nagyerdőbe küldött, hogy keressék a főhadnagyot. A dologról értesült az a tiszti szolgáló is, aki tegnap reggel hanyatt feküdvé látott egy katonát a tisztást.

Jelentést tett a dologról, egy tisztet és két közlegényt elvezetett arra a helyre. Az arany sujtásos tiszt még mindig ott feküdt. Arcza sáppadt volt, ruháján keresztül szivárgott a vér. Bajtársa rögtön megismerte a szerencsétlen főhadnagyot s megdöbbenve konstataulta az öngyilkosságot.

Csodálatos dolog, hogy a hullát csak ma reggel találták meg, holott tegnap legalább 10 ezer ember mozgott a népünnepély alkalmából a nagyerdőn.

A katonák beszállították a hullát a honvéd kórházba, hol a halottas kamarába helyezték el. Valószínűleg ma d. u. bonczolják fel.

A temetés.

A szerencsétlen véget ért fiatal főhadnagy tragikus sorsa az egész városba ószinte megdöbbenést es igaz részvétet keltett. Mindenki sajnálja a vidám fess katonát, ki soha senkinek sem vétett, de kedves, udvarias volt.

Borzasztó hatást gyakorolt a halálhírt vívő távirat szegény szüeleire, kik szintén táviratilag tudatták, hogy utban vannak Debreczen fele. Temetése valószínűleg holnap délután lesz a honvéd kórházból.

Szülei, megtört menyasszonya, bajtársai könyvek közt kísérik majd el a hideg sírig, hol fiatal háborgó szive, csapongó lelke most már megpihen — örökre megpihen.

H I R E K.

* **Presbyteri gyűlés.** Az ev. ref. egyház presbyteriuma tegnap d. e. 10 órakor ülést tartott, melyen több fontos tárgy nyert elintézését. Első sorban is felolvastattott Erőss Lajos, Révész Lajos és P. Nagy Zoltán megválasztott tanárok levele, melyben szavakkal köszönik meg tanárrá választásukat. Tudomásul vették a fancieskai 1. sz. tjkvben 32. hr. sz. a levő kaszáó birtoknak a város általi tulajdonjoggal való átengedése. Szintén tudomásul vették a Bethlen-utcai 3. számú háznak iskolai célokra való átengedését. A felsőbb leányiskola mennyiségtani és természettani tanzékre megválasztott Gondi Sándor tanár megválasztását tudomásul vették. Ezután az üresedésben levő elemi iskolai tanítói állásokat töltötték be, melyről más helyen emlékezünk meg. Az idő előre haladván, több tárgy elintézése a következő közgyűlésre halasztatott.

* **A főkapitány újabb szabadsága.** B o c z k ó Samuel r. főkapitány, ki nem rég tért vissza szabadságáról Debreczenbe, teljesen helyre nem állott egészségi állapota miatt ma újabb hat heti szabadságot kért és kapott. A főkapitány, kinek egészsége teljes helyre állt mi is szívünkől óhajtuk, f. hó 16-án fog ismét visszatérni.

* **Népünnepély a Nagyerdőn.** A folytonos boros idő dacára óriás számú közönséget vonzott tegnap d. u. a Nagyerdőre a debreczeni delegátus által rendezett népünnepély. Már a korai délutáni órákban telve volt az erdő zajongó, vig embertömeggel. A tulajdonképeni népünnepély 4 órakor kezdődött s léghajóbecsátás, zsákfutás, tornajátékok, lepényevés és sokféle tréfas versenyeken mutatott a közönség. Utána tűzijáték, majd gyermek-tombola következett. Este fél kilencz óra felé vette kezdetét a Dobosban a hangversenyszerű dalestély, a melyen 4 dalkör szépen előadott számaiban volt alkalmunk gyönyörködni.

* **Tanítóválasztások.** A tegnapi presbyteri gyűlésnek a tanítók korpótlékának megállapításán kívül érdekes tárgya volt a tanítóválasztás. Három üres helyet töltött be a presbyterium, mely K. Tóth Kálmán lelkész és Sziny Gyula orsz. képviselő előktele alatt ülésezett. Az Eötvös-utcai tanítóságra megválasztott Vido nyi Jenő h.-m.-vásárhelyi tanító 39 szóval 17 ellenében. Utána legtöbb szavazata volt Tolvaj Gábornak. — Ispotályi tanító lett Barcz Barna 41 szóval 10 ellenében. Csapó-kerti pedig Kalmár Ignác érsemjéni tanító. Mindhárom tanítóban jeles erőt nyert a debreczeni ref. egyház, kik igazán szívükön fogják viselni iskoláik fejlődését. Ugyanezen gyűlésen határozta el az egyháztanács, hogy a tanítók korpótlékaikat az évtől kezdve haladéktalanul ki fogja utalni. Leikesen harczolt e mellett dr. Gulyás István tanár és presbyter.

* **Laptársaink s a közönség figyelmébe.** Értesültünk, hogy egy Nagy Jenő nevű egyén, ki egy időben Debreczenben is tartózkodott s itt a Pesti Napló munkatársaként szerepelt, újabban az ország különböző helyein bukkan föl s folytatja szédelgéseit, magát a »Debreczen« munkatársának adva ki. Nagy Jenő sohasem volt lapunk munkatárs s vele semminemű összeköttetésünk nincs. Debreczeni, valamint tudomásunkra jutott későbbi szereplései után csak kötelességünket teljesítjük, mikor felhívjuk a közönséget és t. laptársainkat, hogy a nevezett egyént a rendőrség figyelmébe ajánlják.

* **E. Kovács Gyula** árváinak teendő alapítványhoz a városi tanács mai ülésében 30 frttal való hozzájárulást szavazott meg koszoru váltság címén és megbizta Komlóssy Arthur főjegyző polgármester helyettesét, hogy a városunkból egyesektől, vagy testületektől netalan e célból hozzá küldendő összegekkel együtt a kolozsvári gyűjtő bizottsághoz juttas-

suk el. Ezt azért közöljük, hogy t. olvasóinkat tájékoztassuk, hogyha netalan a két arva leánya részere valamit adományozni óhajtanak, ezt a polgármesteri hivatal útján is eljuttathatják.

* **Ismeretlen öngyilkos.** A tragikus véget ért G o b o d y György főhadnagyon kívül ma még egy másik ember is eldobta magát az életet, hulláját a löversenyter árkában találták meg, s innen szállították be a kórházba. Az öngyilkosságról tudósítónk a következőket jelenti:

A nyulasi csósz ma reggel rendes kerülő ujját végezte. Keresztül ment a löversenyteren, s éppen az árkon akar keresztül ugran, mikor észrevette, hogy az árok iszapos vizében vadnövényektől elfedve egy férfi fekszik. Először azt gondolta, hogy valami részeg ember, ki az éjjel beborozott s hazameget bebukott az árokba. Mikor jobban szemügyre vette láthatta, hogy nem részeg ember, hanem öngyilkos hullája, ki már pár órája feküdt holtan az árokba.

Rögtön lóra ült, s bevágatott a mezőrendőrkapitánysághoz, hol jelentést tett az öngyilkosságról. A kapitányságtól O r o s z László fogalmazó ment ki a helyszínére egyik kerületi orvossal. Értesítettek a vizsgálóbizottságot, melynek küldötte szintén kiment a vizsgálat megejtése végett.

Ott találták a hullát az árokban, hol a csósz először megpillantotta.

Az orvosi vizsgálat konstata, hogy az illető jobb halántékán lőtte magát egy 7 milliméteres forgó pisztolytal. A halál rögtön beállott, mit az is bizonyít, hogy az öngyilkos arca nincs eltorzulva.

A rendőrök a csósz segítségével kiemeltek a hullát az árokból 40—45 év körüli barna bajusza borotvált arczu férfi. Lobogórojtos gatyát kék kabátos zsinóros mellényt vielt zsebében nem volt irás, a mi elárulta volna kiletét. A rendőrök közül sem imerte fet senki sem.

Vizsgálat után a hulla kocsira tették, s bevitték a kórházba, hol ma delután fogják felboncsolni. Hozzá tartozóit sem értesítették mert nem tudják azt sem vajjon debreczeni ember e a szerecséten. A lövönat egyik kalauza azt állítja, hogy felismerte a öngyilkost, a ki S i m o n n - v ü iparos. Ez azonban nem bizonyos, hulláját lefényképezték, s az egyes városok rendőrségeinek meg küldik kutatás végett.

* **Megtagadott hitel s egy kigondolt lopás.** S z e g e d i Imre tiszadada lakos azzal a czéllal jött be Debreczenbe, hogy itt egy 140 frtos kölcsönt szerezzen birtokára. Sorra próbálta az itteni hitelintézeteket, de csak váltóra s jó kezeség mellett kaphatott volna pénzt. betáblázásra egyik intézet eem volt hajlandó kölcsönözni. S z e g e d i Imre nagyon elkeseredhetett a dolgok ilyen állapotján s bánatában leitta magát a »Szép juhászné« és »Vörös ökör« nevű korcsmákban. Alaposan elázott állapotban lefeküdt a honvédhuszár-laktanya elé s a jótékony álom h a m a r l e f o g t a s z e m e i t. — Reggel rendőrök ébresztették fel, kiknek sirva kezdett panaszkodni, hogy 15 darab tizest s egy öt forintos tartalmazó tárczáját az éjjel ellopták tőle. A rendőrség megindította a nyomozást az a l l i t ó l a g eltűnt 155 frt ügyében. D o b o s J ó z s e f r. biztos vette szívére az atyafi sorsát s eljárt mindazon helyeken, hol az este Szegedi mulatott Hosszu nyomozás után Dobos kiderítette, hogy a Szegedi által előadott lopás me-e, mert Szegedinél alig pár frt volt, mikor Debreczenbe jött.

* **Megválasztott tanítónő.** A tegnapi presbyteri gyűlés alkalmával az ispotályi elemi iskolánál üresedésben levő tanítónői állásra — egyhangulag Juhász Jolán kitűnően képesített tanítónő választatott.

* **Meghívás.** A honvédelemékek és szabadságemlék létesítése tárgyában alakított bizottságnak 1899. évi aug. hó 9. napján, azaz szerdán d. 5 órakor a »Czokonai szobában« tartandó ülésére. Komlóssy Arthur, bizottsági elnök. Tárgyak: 1. Elnöki jelentés

az aug. 2-án végbement ünnepélyekről. 2. A honvéd-temető őrzése és fenntartásának kérdése. 3. A szabadságemlék ügyének tovább fejlesztése.

* **Kölyök tolvajok.** Nehány előkelő debreczeni család 8—10 éves sarja valóságos rabló hadjáratot folytatott a piacz utcza kofasátrak ellen. Nap-nap után megtömték zsebeiket körtével, almával, csak ugy Isten kegyelméből. Ma azonban egy rendőr fűőn csipie a tolvaj urfiakat s felvitte mind az őt a rendőrséghez. Az almákat elkobozták tőlük, s aztán mindegyiket haza vezették. Büntetésben nem lesz részük, valószínű azonban, hogy oda haza edes apjuk spanyol nádjával hazi nevében fogja reszesíteni.

* **Hajduvármegye állategészségügye** Hajduvármegyében a ragadós állati betegségek állama e hó 2-án a következő volt: Leflene: H.-Szoboszló 2 u., Vámospécs 2 u., összesen két község 4 udvar. Veszettség: H.-Nánás 1 udvar, H.-Szoboszló 1 udvar, összesen 2 község 2 udvar. Takonykór: Földes 2 udvar, H.-Nánás 2 u., H.-Szoboszló 1 udvar, Kis-Szöke 1 u., Szovath 1 u., összesen 5 község 7 udvar. Rühkór H.-Hadház 1 u., Nádudvar 1 u., összesen 2 község 2 udvar. Sertésorbancz: Csege 1 udvar, Sertésvész: B.-Ujváros 1 u., Földes 7 u., Grid 1 udvar, H.-Böszörmény 2 udvar, H.-Hadház 1 u., H.-Nánás 1., Kaba 1 u., Nádudvar 1 u., Szovát 38 udv., Téglas 6 udvar, összesen 10 község.

* **Hymen.** Ma'tya-ovszky Béla diósgyőrvasgyári tisztviselő ma tartotta esküvőjét Jezsovits M a r i s k a kisasszonnyal, Jezsovits Mihály leányával.

* **Manőverek előtt.** Rövid idő választ el bennünket a nagy manőverek idejébl. Nem valami kellemes multság ez, megviseli a harczost nagyon. Különösen a rezervistákat, a kik elszoktak már a katonasortól s a bekesz civil életben csendesen szántanak, vetnek és aratnak. Ezekre nézve terhes, hogy újból harczjatekokba kezdenek velök. A város katonai ügyosztályához napról-napra érkeznek a folyamodványok, melyekben a behívott rezervisták fegyvergyakorlattól való fölmentésüket kérik.

* **Előléptetések a postahivatalnál.** A kereskedelemügyi miniszter a miskolczi m. kir. posta és távirtdi hivatalnál Tyrnauer Jakab postafősziget, Glüch Arthur segédpostafősziget és Morvay Edith kezelőnőt jelenlegi fizetési osztályukból a következő magasabb fizetési osztályba léptette e ő.

* **Díjlövészet.** Az aug. 6-iki díjlövészet alkalmával díjat nyertek: legjobb mély lövéssel Baum Miksa 4 koronát, legtöbb kör lövéssel Fodor József 2 koronát.

* **Az ev. ref. tanítók orsz. egyesülete** ez évi nagy gyűlését aug. hó 22-én, d. e. 10 órai kezdettel Komáromban tartja. Ezen nagy gyűlésre az egyeület tagjait, a vidéki ref. tanító egyesületek (testületek) kiküldötteit s az érdeklődő tanügy barátokat tisztelettel meghívjuk. Gyűlés tárgyai: 1. Főtiszteletű és méltóságos pü-pök ur megnyitó beszéde. 2. Rendes elnökség rövid bevezetése, elnöki és titkári előterjesztés. 3. Iskolai vallastanítás az enekben. Előadó Szalóky Daniel csokonyai tanító. 4. Osztott népiskola tanterve s a ref. iskolák. Előadó Vincze József földesi tanító. 5. Nyugdíjörvény es a kantori fizetések. Előadó Arany Balint R. Ujlaki tanító. 6. Zsinat elé terj-szendő emlékirat főbb vonásokban. Előadó Simon Károly h.-hadházi tanító. 7. Pénzari jelentés. 8. Lap ügyére vonatkozó előterjesztés. Előadó Csűrke István szerkesztő. 9. Gyűlés előtt 8 nappal beadott indítványok, java-latok. 10. Alapszabály értelmében a tisztviselői kar lemondása s új tisztviselők választása. Első gyűlékezési hely Budapest, hol 20-án részt veszünk az Országos Bizottság gyűlésén; ugyanezen uap (20) d. u. 5 órakor előért-kezl-tet tartunk a Lónyai-utcai gimnázium termében, hol a Komáromba való együttes menetel sorrendjét es a 22-iki gyűlés tárgyait megbeszéljük. Bp-sten olcsó szállást e-zközöl a tanítók kaszinója. (Hajós Mihály O. B. titkára I. Krisztina-körut 97 sz.) Kar-

tarsi szives üdvözlettel Krassón, 1899. jul. 29-én. Dr. Kiss Áron és Sinka Lajos elnökök. Csurka Istvan jegyző.

* **Csodakutyák** érkeztek Debreczenbe s csakis aug. 15-éig lesznek láthatók a külső vásárterem e célra épített helyiségben. Ezen csodakutyák olva-nak, irnak, számolnak és zongoráznak. Eddig a legnagyobb helyeken, Bécsben a Ronacherben, Berlinben a híres „Ten kertben“ Párisban nagy feltűnést keltettek. Megnyitás szerdán; naponta 3 előadás.

* **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtethetlen jó anyának, anyósnak, nagyanyának és áldott emlékü rokonnak néhai Özv. NOVÁK ISTVÁNNÉ, szül. Juhász Anna asszonynak f. hó 6-an, d. u. 3 óraker életének 60-ik, özvegyiségének 17-ik évében 2 napi súlyos betegség után történt gyászos elhunytat. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 8-an, d. u. 4 óraker fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a Varga-kert 25. számú hazunktól a Szent-Anna-utczai temetőbe örök nyugalomra tételni. Mely vezérszességtelre rokonainkat, barátainkat szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen 1899 aug. hó 7. — Az örök világosság fényeskedjék neki! — A temetést Gebauer K. temetkezési intézete rendezi.

* **A kereskedelmi minisztériumból.** A kereskedelmügyi miniszter Ambrozovits Bela nyugalmazotti miniszteri tanácsos a budapesti helyierdekű vasutaknál betöltött miniszteri biztosi állása alól saját kérelmére fölmenette és helyébe miniszteri biztosul Papp Árpád miniszteri osztálytanácsosi czimel és jelleggel felruházott miniszteri titkár rendelt ki. Kereskedelemügyi miniszter Horvath Mór felülyelőt a magyar király államvasutak alkalmazottja részére bocsátott czim és illetményszabályzatban a tisztviselők számára megállapított első fokozat harmadik fizetési osztályba felülvéve nevezet ki.

* **Epilepszia.** Nagy csődület volt t gnap d. u. 5 óraker a városháza előtt. Egy szerencsétlen leányt bamultak az arra járók, akin hirtelen epileptikus rohamyk törtek ki s kinjában örvöngeni kezdett. Hanyta-vetette magát úgy, hogy alig tudtak a rendőrök bevonaszolni egy kapu alá, ahonnan beszállították a közkórházba.

* **Magára gyújtotta a házat.** Szabolcsbányai levelezőnk mgrendítő esetről tudósítja lapunkat. Szabolcsbányatelepen a „Pipagyujtó csérda“ mögött az éjjel 11 óraker Didovác József háza porra égett s a ház tulajdonosa, a nyugalmazott bányamunkás, ki évek óta csendes elmebeteg, szintén elhamvadt a lobogó lángok között. A tűz a hálósobában támadt, amiből azt lehet következtetni, hogy az örült magára gnyjtotta agyneműjét s így támadt a katasztrófa. A szomszédok észrevéve a tüzet, a veszedelem színhelyére siettek, de nem segíthettek. A közelben nem volt víz, oltásról szó sem lehetett. Az örültet se menthették ki, mert már egy lángtengerben uszott az egész épület. A csendőrség és Kaufmann Ernő dr. bányá-orvos is megjelentek a helyszínen, de már csak a szerencsétlenség mgörtentét konstatahatták. A ház biztosítva nem volt és odaégett a takarékos munkás asszony butora fehéreműje és valószínűleg takarékpénztári könyvecskéje is, mely több évi keservesen megtakarított filléreinek betétéről szólt. A leégett háznak immar csak falai meredeznek. Tudósítónk a közlemény végéhez szöve elmondja, miszerint nagy baj, hogy Szabolcsbányatelepen nincs elég kut. Csak nagy nehézséggel juthatnak vízhez. Kellene gondoskodni arról, hogy legalább tűzrendőri szempontból történjék vizről megfelelő gondoskodás. Körülbelül száz ház kut nélkül áll.

* **A jólérzés netovábbja.** Egy ma érkezett vidéki lapban olvassuk a következő sorokat: „Az öngyilkos-jelölt, miután gyómrából az arsenikumot kimostak, ma délelőtt már oly jól érezte magát, hogy pisztolyából három golyót lőhetett a mellébe.“ Hogy ez újabb kísérlet után a jólérzés milyen fokára jutott el a jelölt, annak nincs nyoma a közleményben.

* **A fillokszera és a párbér.** A kultusminiszter nemrég fogós kérdésben döntött. A baranyamegyei Sasd község r mai karhótkus lakosai nem akarják borjárandóságot fizetni a lelkészüknek azon az alapon, hogy szőlőket elpusztította a fillokszera. A lelkész, Gundy Miklós, erre a főszolgabíróhoz fordult, a ki az egyházlatogatási jegyzőkönyvek megtekintése után elhatározta, hogy a sásdiak nem tartoznak a borjárandósággal, mert az a szőlőbirtokokhoz kapcsolódik, s mihelyt ennek a jövedelmezősége megszűnik, már nem lehet követelni a járandóságot sem. Ezt a határozatot helybenhagyta az alispán s a megye közigazgatási bizottsága is. A lelkész azonban főbebezt a város és közoktatásügyi miniszterhez, a ki megváltoztatta a közigazgatásügyi hatóságok határozatait. Kmondta ugyanis, hogy a fillokszera pusztítása legfőllebb csak azt a változtatást okozhatja, hogy a hivek nem természetben rójak le a borjárandóságot, hanem pénzegyenértékben.

Kovács Gyuláról — pályatársai.

— A kolozsvári Nemzeti színház tagjaitól. —

Az én bánatom és kétségbeesésem Kovács Gyula imadott partnerem elvesztése föltt oly nagy, és annyira fogva tartja egész lelkemet, hogy én képtelen vagyok az írásra, — csak sírok, siratom őt, a ki nekünk a büszkeségünk, buzdítónk, mesterünk és ideálunk volt. A mi Antoniusunk eltűntével — most keservesen jajgatom „kialudt lámpánk kia udt!“

L. Fay Szeréna.

A váratlan csapás sulya alatt egyrészt, másfelől amiatt nem irhatok hosszosan, mert őt, mint mindent a mi a világon nagy, szép és igaz, csak röviden lehet kifejezni. Megestésüt h a r m o n i a volt, élete egy volt művészetével, önmagát adta a színpadon s az életben tovább fűzte ábrándjait, a melyeket az irigy függöny megszakított. Ő nem jatszott hanem élt, a mit a deszkákon adott azt hitte és valotta az életben is s csak azt adta a színpadon, a mit igazán hitt és valott. Ő igazán papja volt Thálianak, hűséges, szent felkentje s imádkozott és áldozott akkor is, ha egyedül volt s ha hivei elmaradtak is, hire szarn ain repült tiszta magas régiókba. — Egy volt talán mar egyedül volt a régiókból, akiknek a művészet nem eszköz, hanem cél, nem kenyér, hanem önczél s ezenfelül isten adta hivatás életszükség, lételtétel, nap és levegő, maga az élet. Ez jellemzi ő s ez méltatása is. S amint élt úgy is halt meg. Nála a balal is harmóniába olvadt az életteli ilusió szárnyain röpvülve vesztette el öntudatát — aminthogy a meddig élt, c-upán ilusióban élt. Boldog élet, boldog halál! Így jutalmazza a művészet nemtője azokat a k k érte éltek, harmoniat ad nekik, mert össz ang művészet, csak így művészet, különben kontradokas. Most ott van, a hová mindig tekint tt, folyton vágyott, amiről mindenkor almodozott folytassa álmaít a mi szép jó nagy vezérünk eszményképünk, mesterünk, atyánk és barátunk! — Álmodjék tovább tisztaságról, igazságról.

Székely Irén.

Egész élete a művészeté s a közönségé volt! Ugy halt meg, mint igazi jó katona: a csatatéren.

Szerdahelyi Ferencz.

Örökre felejtethetlen lesz nekem szeretett pályatársam egy mondanása. A mult hónapban ugyanis a zsinórpadastról egy vascsiga épen mellette esett le, akkor azt mondta: „Jó, nem bánom, ha kell halmom, de legalább szép halállal.“ Most aztán az ő hozzá méltó szép halállal mult ki.

Turchányi Olga.

Rögös pályánknak fényes csillaga
Kit égbe vitt fel lángoló heved
Maroknyi népünk pályatársaid,
Csodálva zengik nagy művészetedet.

Pihenj nyugodtan s szódd az álmokat,
Hogy lelkeinknek lesz egy szebb kora
Melyért te annyit, annyit küzködtél!
S elérni még sem tudtad azt soha.

Tompa Kálmán.

Volt, — nincs. Milyen evés és mennyi sok e két szóban. Egy eszme, egy ideál röppe-t el a föld színéről, oda, honnan küldetett. Megirigyelték tőlünk az Egiek az örök istenit. Küldetését befejezte, megteremtette a magyar művészet sz-p jövőjét és jutalmul az Ur mávához szólta. Valahányszor megjelent köztünk Petőfi, egy-egy felvilágot hódított számunkra, most közénk jött, hogy társul elvigye tőlünk magával az egyedül: hozzá hasonlót, Kovács Gyula nagy áttisztul: isteni lelkét, hogy dícsőséget szerezzen vele fenn a magasban, a menyek birodalmában, az angyalok között. Művészete örökké irányító csillaga, tüzeszlopa lesz a magyar színművészetnek, emléke buzdítás a késő nemzedéknek.

„Mindörökké — soha többé,
Soha többé — mindörökké.“

Horvát Paula.

Epilog

a Petőfi — különösen segesvári ünnephez.

Eperjes, 1899 aug. 7.

A mult julius hó utolja és a folyamatosan levő augusztus eleje ünnepi előkészület napjai és tényleg ünnepnapok voltak az országban mindenütt.

A magyar Nemzet ünnepelte nagy költője a **„szabadság és szerelem dalnokának“** fél-száz éves megdicsőülése emlékét a szomorú emlékü segesvári csatatéren álló szobránál; de mindenütt is a Hazában, a hol magyar dal zeng és magyar szív dobog.

Melto az ünneplésre — az elv, a melyet **Petőfi** vallott, a hogy vallotta és a mint megbizonyította. Mert mindzeknek fel kellett merülniök és fel is merültek amaz ünneplésnél... „Szerelmemért odaadnám életemet, — szabadságért felaldoznom szerelmemet.“

Petőfi a népsza b a d s á g e l v e t vallotta lelkében, ezt hirdette dalaiban, ezt bizonyította életében és ezt pecsételte meg halá váal. Azt mondják új Tyrtaeus volt. Több annál... Egy új vilagalakulás Profétája, egy politikai Megváltó volt csak, munkalkodásának eszköze és alakja volt Tyrtaeusé, de a tartalom — Profétaké, sőt több — magáé a Krisztusé, azzal a különbséggel, hogy miután Petőfi a világtörténelemből már lefolyni látta azokat, a melyeket a Proféták és Krisztus csak sejtettek és eljövendőnek következtettek s miután az elnyomók rendszere csak az elnyomóttak sorsa minden időben ugyanaz: gyökeres orvoslást kívánt, kiirtását az elnyomóknak, hogy tényleg eljőjön az Istenország: a szabadság és béke országa.

A világ-megváltás minden Profétának és Megváltónak távolabbi célja volt; de a kirándulást erre mindenik saját szenvedő Nemzeténél kezdte. Ah Krisztus szive is: Jeruzsálemet siratva, Hazájáért, Nemzetéért rajjongott!

Petőfi?... Ő is érzette azt, hogy az egész embervilágnak szüksége van a szabadságra, de leginkább a Magyar Nemzet az, melynek dícsó multja, honszerzés- és megtartásért hozott áldozatait és több, mint háromszázados hasonlíthatatlan szenvedései követelik és a mely meg is érdemli a szabadságra megváltást...

„Rabok voltunk mostanáig,
Kárhozottak Ősapáink;
Kik szabadon éltek — haltak,
Szolgaföldben nem nyughatnak!...“

A Prófáták többnyire az idealizmusnál maradtak. Krisztus már eszméinek igazságát verével pecsételte meg, de nem a szabadság véres harcmezéjén, hanem a hatalom által felállított kínos kereszt iszonyu fájdalmi közt. Petőfi? ... Tényleges részt vett a szabadság nagy mozgalmában, nemcsak dalaival lelkesítő Tyrtaeusként ... nemcsak az elnyomó hatalom ellenében a vért izzásba hozó lángszavakkal és nemcsak az érző szív és átható lélek ellenállással tartalmi és forma erejével, hanem fegyverrel kezében — élet-halálra elszántan ... É a mint jóseleke megálmotta, a mint a szabadság eszméivel összeforrt szívével átértézte, a mint szent lelkesülésében kívánta: ott esett el a vérmezéjén, ott folyt ki az ifjúi vér szívéből ... elnyelte végszavát az aczéli zörej, a trombiták hangja ... az agyu-dőrej ... Holttestén át fújó paripák — száguldtak ah — de nem a kivívott diadalra, hanem a szabadság temetésére! S ott szedték fel ösztetiport testét és lökték a közös sirba elhullott eszmés bajtársaiéval, a kik a magyar szabadságért haltak meg, nem a fátalos zászlók kísérletében, hanem a győztes diadalordítása közt a hatalom temetési béresei.

Iszonyuan tragikus vég — tudatában annak, hogy a mi eszme- és küzdelme tárgya volt: a Nemzet-szabadság veszte van s holttestén embertelen szövetséges zsarnokság üli diadalát ... és az a Haza és Nemzet, a mely oly sokat és sokáig szenvedett új — és még iszonyabb megpróbáltatásnak — a hatalom bosszuállása megpróbáltatásának lesz — hosszan szenvedő tárgya.

De miért fessek én a Szabadság elhaló dalosának és hősének utolsó rémlátomásait? ... az egész élő Nemzet iszonyuan érezte azt — új, mérhetlen szenvedéseinek azonnal bekövetkezett rémitő idejében — hosszú éveken át! ... Érti még most is. Mert habár viszonylag jobb kor derült fel: mégis az az ünnep, a melyen most Petőfi lelkének, nemcsak mint a Nemzet nagy költőjének, hanem szabadsága dalnokának is — a segesvári csatásikon legkiválóbban, de mindenütt is az országban felgyújtották a kegyeletes emlékezés oltártűzét — épen az által, hogy a harctéren elesése félszázados évfordulója alkalmából gyújtották fel, azt bizonyítja, hogy őt, mint a szabadság dalnokát és hőstét becsüli legtöbbször a Magyar Nemzet, melynek életfeltetele a szabadság és függetlenség; hogy ennek az eszmének valósága — életfeltetele s ösztönszerűleg érzi, hogy ez a valóság, a maga szükséges teljességében, még most sem jött el, hanem arra e Nemzetnek dalnok-hőse egész lénye minden gondolatával és semmi aldozattól vissza nem riadó tevékenységével törekednie kell.

A Petőfi-ünnep jelentőségének felfogásával tekintek én vissza — ez ünnepre.

Nem minden, az ország anyyi különböző helyén megtartott ünnepekre tekintek vissza, ahol Petőfi született, tanult, élt, szenvedett stb., amelyek tehát a közvetlen érzés soha el nem alvó tüzetől gyújtották fel az emlékezés félszázadelőtti időbe bevilágító faklyafényét, hanem az egész nemzetre kiáradó eszméi és munkásságának ellenállhatatlan hatásától lelkesítve ünnepelték a halhatatlant. Csak a Segesvári Petőfi-ünnepet idézem vissza lelkembe, ahol az egész Nemzet ünnepelt ... kellett ünnepelnie, amely tehát egészen nemzeti jellegű volt ... kellett volna lennie!

A Segesvári Petőfi-ünnepről minden általam olvashatott hírlap, a teljes sikert írta meg. Dicséretes igyekezet, amely a Nemzet ünnepét csak fényoldalával mutatja be s árnyoldalát lelkesülésében vagy nem látta meg, vagy nem is akarta meglátni. Szeretném, ha én is e hitben lehetnék. De illetékes és közvetlen s z e m - é s f ü l t a n u k - t ó l — fájdalom! — én annak az ünnepnek árnyoldaláról is értesültem, amely csak a rendezetlenségét illeti ugyan, de amely egy ily nagy »Nemzeti-ünnep«-nél lényeges hiba. A másik árnyoldal magokból a lapokban közölt adatokból homálylik ki.

I. A rendezés hiánya.

Teljesen méltányoltam R á t k a y L. orsz. képviselőnek a képviselőházban tett kijelentését, hogy ezt az ünnepet nem kell politikai színezetűvé tenoi. Ő eszélyesen, győngédséggel kívánt bizonyos még élő tekintetek iránt lenni. Petőfi nagy, mint a Magyar-Nemzet világ becsületes is kinyert költője, ha politikai értéket nem tekintjük is; bár mint a S z a b a d s á g — és kiválóan a M a g v a r - S z a b a d s á g d a l n o k á t ó l é n nem tudom a kiváló politikai becsét elképzelni. — Rátkay az által elakarta érni, hogy az az ünnep oly N e m z e t i - ü n n e p legyen, amely a k o r m á n y r é s z v é t e l é v e l országos színezetet nyerjen. Célját elérte ... W l a s s i c s vallás- és közoktatási miniszter felajánlotta a kormány részvétét, de a kormány helyett, a rendezést a Petőfi-nevét viselő irodalmi-társaságra utalta.

A Petőfi-társaság elvállalta ezt s méltán elvártuk, hogy egy ily ünnepet izles és rend tekintetében és arra is tekintettel, hogy a száz és román nemzetiségek által lakott területen fog lefolyni, a Magyar Nemzet méltósága és kulturájának megfelelőleg fogja rendezni, amiből elég ideje és anyagi ereje leendett, mert itt azt tartottuk, hogy a kormány támogatás is segélyére jöved.

Azt sem gáncsolhatjuk, hogy Budapesten összpontosította a hivatalos küldöttségeket s innen különvonatokat, menetre és jövetre úgy rendezett be, hogy Segesvárott nem kellett meghálniok, amely előre képzeltől egy a megjelölő nagy tömeget éjjelekre kicsiny leendett befogadni.

Am tegyük fel, hogy előre való szállásleköttetés sem lehetett volna Segesvárott meghálni a küldöttségek tagjainak s az intéző »Petőfi-társaság« helyesen cselekedett; de az csakugyan helytelen volt, hogy a különvonatot úgy indította, hogy az egész éjjel uton, az ünnep kezdete előtt akkor érkezett Segesvárra, amikor idő alig s helyiség éppen nem volt a mosdásra és átöltözködésre s kézi máhájuk letételére s nemcsak Jókai azon kívánalmán k, hogy diszmagyarban ne jelenjenek meg, tételtt elég, hanem még utiruhájukat sem válthattak fel, legalább fekete-szalonn öltözékkel; üdítő étel és italban részesülés pedig, a varmegye házánál ilyenben részesíteteken kívül, de a hova a küldöttségek tagjait meg nem hívták és el nem vezethették, senki nem jutott.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Segítség a magyar borkivitelnél.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara hosszabb felterjesztést intézett Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszterhez, melyben — mint levelezőnek írja — az alacsony borárakat és a magyar borüzle pangását első sorban a külföldi piacoknak védvámval történt elzárásában s az olasz borok beözönlésében találja. Első sorban — ugymond — a német piacot kellene visszahódítani és pedig oly módon, hogy sajtolt cserfa alakjában lenne a szálló Németországba kivendő, melyért csak 4 márka vám jár hektoliterenként, holott a bor vámjá 20 márka. Minthogy azonban a czeffe gyorsan romlik, ezeket a szállitmányokat teheráru díjszabás mellett gyorsárúként kellene továbbítani, mely kedvezmény friss szállóre nézve már egyszer fenállott. Ez a szállitási kedvezmény nagyot lendítené a must kivételén is, mert ennek a német vámjá csak 10 márka. Ezeofelől a mustvizsgálatot a határon egyszerűsíteni kellene, mert az eddigi hosszadalmas eljárás alatt, a must erjedésnek indul. Végül a kamara ajánlja, engedtessek meg a kiviteli bornak borszeszszel leendő erősítését, mert külföldön nem találják borainkat elég alkoholtartalmuaknak. Persze adómentes szeszt kellene erre használni s az egész feltöltés hatósági felügyelet alatt kellene, hogy történjék.

Az idei jégkarak. A biztosító-társaságoknak idei jégüzlete — mint a Hitel című közgazdasági szaklap értesül — mely eleinte oly kedvezőnek mutatkozott, az utóbbi napokban történt tömeges károk folytán nem fog olyan haszonnal záródni, mint a milyenre a vérmes reményűek számítottak. Az ország különböző vidékeiről ugyanis az utóbbi időben nagy jégveréseket jelentettek és a nyugodtan dolgozó Központi jégiroda vezetői alig tudtak már-már megszokott tetlenségükből felocsudni, hogy a károk rendezésére vonatkozólag a szükséges dispoziciókat megtegyék. A késői jégverések azért a légveszedelmesebbek, mert dohányban s szőlőben tesznek kárt, ezeknek pedig a jeg az előrehaladott időben annyit árt, hogy azt kibeverni már nem bírják és a társaságoknak nagyon sok esetben tota-károkat kell fizetniök.

Sertésvásár.

Kőbányai sertés piac. Aug. 5. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kgm felüli) — kr. Középként 30—400 kg. sulyban — kr 320 kilog sulyban fiatal közép (páronként 251—250 kg. 43—44 kr. fiatal könnyű páronként 250 kg. sulyban 43—44 krig. Szerbiai: Nehéz pkiint 260 kg. f. sulyban 43¹/₂—44 krig.

Sertéslétszám: 1899. évi Auguszt. hó 3. napján volt készlet 44.225 darab, aug. 4. felhajtattott 146 drb, 1899 aug. 4-én elszállitott 636 db. 5-ére maradt 43735 db. A A hizott sertésüzlet irányzata változatlan.

Budapesti gabonátözsde.

Aug. 2.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	kilos	Ar 100 kg.		kilos	100 kilogramm	
		frtől	frtíg		frtől	frtíg
Bánsági	76	8 75	8 95	80	09 2	— 09 30
	77	8 85	8 95	81	09 00	— 00 00
	78	08 95	09 10	82	—	—
Tiszavidéki	79	09 10	09 20	—	09 20	— 09 30
	76	8 75	8 95	80	—	— 0 00
	77	8 85	8 95	81	00 00	— 00
Festvidéki	78	08 95	09 10	82	09 05	— 09 10
	79	09 10	09 10	—	—	— 00
	76	8 70	8 85	80	—	—
Fehérmegyei	76	8 80	8 9	81	09 15	— 09 20
	78	8 90	9 05	82	—	—
	79	09 00	09 15	—	—	—
Bácskai	76	8 60	— 08 70	80	—	—
	77	8 70	— 8 85	81	00	— 00
	78	8 80	— 08 90	82	00 00	— 00
Északmag.	79	8 90	—	—	—	—
	79	—	—	80	—	—
	79	—	—	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilogramm
R. zs elsőrendű	uj 70—72	6 55 6 70
» másodrendű	» —	6 45 6 60
Árpa takarmánynak	» 60—62	5 90 6 30
» égetni való	» 62—64	5 70 5 90
» serfözdei	» 64—66	6 — 6 00
Zab	» — — — uj 39—41	5 80 6 —
Tengeri búzás	» — — — uj —	4 60 4 70
» más nemű	» — — — — —	5 — 5 25
	» — — — — —	11 90 —
Répcze búzás	» — — — — —	4 15 4 45

Szerkesztői üzenetek.

B. M. (Eperjes.) A mint látni méltóztattik, ma mindkettő jön. A verset csak pénteken vettük, a szombati számból csupán térszűke és E. Kovács Gyuláról írott aktualis tárca miatt maradt ki. Talán szükségtelen mondanunk, hogy az eperjesi küldeményeket mindig nagy örömmel vesszük: nem közlésről szó sem lehet. Jó vakációt, kellemes üdülést kíván az egész szerkesztőség, hogy szeptemberben újult erővel folytathassa munkáját a nagytiszteletű ur.

V. S. E. Kovács Gyula 61 éves volt. Nem frázis, hogy ő volt a legnagyobb tragikus. 2. Az Alkotmánnyal nem állunk csereviszonyban. 3. A tegnapi népünnepélyről írt reflexiót a papirkosárba dobtuk.

B. Erssike. P.-Ladány. Vasuti penztárnoknői tanfolyam egy ideig nem lesz. Beszuntette a szakminiszter.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA 

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánljokozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levéloríték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 **nagyon olcsón.** 

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

 **reklam falragaszok.** 

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

 **igen mérsékelt árak mellett.** 

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdáiban Debreczen, a főpostával szemben.